



SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 28

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 8 oktober 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Onderwijs - Zij-instromers

Om het lerarentekort voor knelpuntvakken in Vlaamse scholen aan te pakken, werden niet enkel sensibiliseringscampagnes gelanceerd, maar werden door de Vlaamse overheid ook financiële inspanningen beloofd. Door de nieuwe anciënniteitsregeling die vanaf 1 september 2020 in werking trad, kunnen zij die vanuit de privésector de overstap naar het onderwijs maakten, tot acht jaar anciënniteit meenemen.

De maatregel uit dit besluit van de Vlaamse Regering creëert echter ongelijkheid tussen de personeelsleden. Enerzijds zijn er nieuwe zij-instromers (en terugstromers) op wie de maatregel van toepassing is, anderzijds zijn er zij-instromers die voor 1 september 2020 de overstap naar het onderwijs maakten en zodoende uit de boot vallen. Het verschil kan in sommige situaties oplopen tot iets meer dan 300 euro netto per maand.

De coronacrisis heeft ook op de jobrotatie een invloed. Volgens cijfers van VDAB zijn meer mensen dan normaal op zoek naar ander werk. Het aantal sollicitaties via de website van VDAB is in een jaar tijd met bijna 15% toegenomen. Dit biedt in combinatie met de nieuwe regeling voor zij-instromers perspectieven voor de broodnodige handen in het onderwijsveld.

1. Hoeveel mensen zijn sinds de nieuwe regel van kracht ging zij-instromer en konden anciënniteit uit een ander beroep meenemen? Graag een overzicht per jaar, per ambt, per onderwijsniveau, per provincie met vermelding van (gemiddeld) aantal jaar anciënniteit die men kon meenemen.
2. De regeling heeft vooral de bedoeling mee te werken aan het verkleinen van de tekorten bij o.a. de knelpuntvakken zoals Nederlands, Nederlands voor nieuwkomers, Frans, wiskunde, bouw, elektriciteit, hout, mechanica, handelscorrespondentie Nederlands en handelscorrespondentie Frans.

Heeft de minister zicht op de situatie in het werkveld bij de knelpuntvakken?

3. Kan de minister een overzicht bezorgen van de tekorten bij de jobs en vakken waarop deze regeling van toepassing is, zowel in het lager onderwijs als in alle niveaus in het secundair onderwijs? Dit met cijfers van de voorbije vijf jaar tot nu? Hoe apprecieert de minister de resultaten tot nu toe? Ziet de minister nood aan bijkomende initiatieven in dezen?
4. Meer mensen dan normaal zoeken ander werk.

Heeft de minister indicaties dat deze beweging meer mensen naar het onderwijs haalt, of trekken net meer mensen weg uit het onderwijsveld?

5. Kan de minister aangeven wat tot nu toe de budgettaire impact is op de vooropgestelde 1,3 miljoen euro die uitgetrokken werd voor dit project? Wat zijn de budgettaire prognoses? Zijn de bereikte zij-instromers volgens de verwachtingen? Voorziet de minister in ingrepen om deze aantallen te beïnvloeden?
6. Hoeveel mensen waren de laatste acht jaar zij-instromer, maar konden geen anciënniteit meenemen? Graag een overzicht per jaar, per ambt, per onderwijsniveau, per provincie en indien bekend met vermelding van (gemiddeld) aantal jaar anciënniteit die men niet kon meenemen.
7. Heeft de minister of de administratie meldingen of klachten ontvangen van personeelsleden of vakorganisaties betreffende de ongelijke behandeling? Zo ja, kan de minister hier een overzicht van geven in nominatieve aantallen per ambt, per onderwijsniveau, per provincie? Hoe werd met deze meldingen omgegaan? Wat is de mening van de minister over deze klachten?
8. Is de minister van plan om maatregelen te nemen omtrent deze situatie van ongelijkheid? Zo ja, welke? Zo niet, verwacht de minister effecten van deze ongelijkheid op de personeelsleden die eerder de overstap naar het onderwijs maakten?
9. Wat zou de budgettaire impact zijn mocht de Vlaamse Regering alle zij-instromers die de laatste acht jaar geen anciënniteit konden meenemen toch de mogelijkheid geven hun anciënniteit over te dragen? Graag een overzicht per jaar.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 28 van 8 oktober 2020

van **BRECHT WARNEZ**

1. Ik verwijs naar mijn antwoord op de schriftelijke vraag nr. 836 (18/09/2020).
2. Het afbakenen van knelpuntvakken is geen eenvoudige taak. De huidige lijst van knelpuntambten en -vakken is tot stand gekomen door een wisselwerking tussen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en de VDAB. Het departement Onderwijs en Vorming onderzocht eerst enkele 'proxy-indicatoren' van tekorten voor bepaalde vakken. Dit waren cijfers over niet ingevulde vervangingen per vak en het aantal personeelsleden dat in uren overwerk en in uren werken na pensioen werd aangesteld per vak. Daarnaast werd gekeken naar het aantal personeelsleden dat werd aangesteld met een ander bekwaamheidsbewijs per vak als indicator van knelpuntvakken (zie ook <https://www.vlaanderen.be/publicaties/de-toekomstige-arbeidsmarkt-voor-onderwijspersoneel-in-vlaanderen-2018-2028>, pagina 17-18). Deze administratieve gegevens werden aan VDAB bezorgd en vervolgens afgetoetst bij de VDAB consulenten van de cluster zorg en onderwijs. Dit is de maximale info waarover wij beschikken over de situatie in het werkveld. In de regelgeving staat dat de situatie op de arbeidsmarkt zal worden geëvalueerd en in functie daarvan kan de lijst eventueel aangepast worden. In dit stadium is het echter nog veel te vroeg om daarover al uitspraken te kunnen doen.
3. We beschikken niet over cijfergegevens per vak. Globaal genomen zien we wel dat er een toenemende krapte is op de arbeidsmarkt voor leraren. De spanningsindicator geeft het aantal werkzoekenden ten opzichte van de beschikbare vacatures weer en daalde van 11 in augustus 2015 naar 2,85 in augustus 2020 voor het beroep leerkracht kleuter- of lager onderwijs. In diezelfde periode daalde de spanningsindicator van 19,6 naar 3,1 voor het beroep leerkracht secundair onderwijs. Dit duidt erop dat het moeilijker wordt om genoeg leerkrachten te vinden om vacatures in te vullen. Ook voor andere beroepen daalde de spanningsindicator overigens mede als gevolg van een gunstige conjunctuur maar deze daling was minder uitgesproken dan in onderwijs.
4. Ik verwijs naar mijn antwoord op de schriftelijke vraag nr. 844 (23/09/2020).
5. Ik verwijs naar mijn antwoord op de schriftelijke vraag nr. 844 (23/09/2020).
6. De administratie heeft geen zicht op het aantal effectieve zijinstomers van de voorbije 8 jaar. Deze data worden immers niet opgevraagd en bijgehouden in de personeelsdatabanken.

Een opsplitsing naar ambt of provincie kan niet gegeven worden.

Voor nieuwe personeelsleden kwamen we op een raming van 333 FTE voor het basisonderwijs en 254 FTE voor het secundair onderwijs. Deze cijfers hebben betrekking op de knelpuntambten- en vakken.

7. Ik kreeg de voorbije maanden effectief verschillende vragen van personeelsleden die ofwel in het verleden al de overstap hadden gemaakt naar het onderwijs of die de overstap willen maken naar een niet-knelpuntambt. Zij voelen zich ongelijk behandeld

en ik heb daar alle begrip voor. In de antwoorden van de administratie wordt verwezen naar het advies van de Raad van State waarin zij aangeeft dat de ongelijke behandeling redelijk is en berust op een objectief criterium, namelijk het wegwerken van het tekort aan personeelsleden in die ambten (vakken) waar het tekort zich het sterkst laat voelen. Tenslotte wordt ook aangegeven dat het budgettaire kader voorlopig niet toelaat om aan alle 'oude' en 'nieuwe' zijinstromers geldelijke anciënniteit toe te kennen.

8. Voorlopig heb ik geen plannen om op dit vlak het beleid bij te sturen.
9. Vooraleer in te gaan op de budgettaire cijfers, wil ik aangeven dat het voorstel om de maatregel uit te breiden naar iedereen die de voorbije 8 jaar de overstap heeft gemaakt naar het onderwijs juridisch geen steek houdt. De huidige maatregel voert een ongelijkheid in, maar die berust op een objectief criterium. De maatregel heeft immers als doelstelling om meer zijinstromers aan te trekken. De Raad van State bevestigde in haar advies dat de ongelijkheid die wordt aangebracht tussen 'nieuwe' en 'oude' zijinstromers hierdoor geen schending van het gelijkheidsbeginsel in zich draagt. Er is echter geen enkel objectieve reden te vinden waarom iemand die 8 jaar terug de overstap maakte wel aanspraak zou kunnen maken op deze maatregel terwijl iemand die 9 jaar of langer geleden zijinstromer werd dit niet zou kunnen doen.

Het enige alternatief is dus om alle 'oude' zijinstromers mee te nemen in de maatregel. Als we dezelfde raming maken die ik aanhaalde in mijn antwoord op vraag 6, dan komen we op 6.451 FTE in het basisonderwijs en 4.654 FTE in het secundair onderwijs. Voor de nieuwe personeelsleden ligt de gemiddelde extra anciënniteit in de berekeningen op 5 à 6 jaar in het basis- en secundair onderwijs. Op basis van de aantallen van het bestaand personeel (11.105 FTE) ramen we het budget dan op 50,1 mio.